

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentaria Ac Disputationes In Primam Partem Divi Thomae

Cvm Variis Indicibvs

De Deo Effectore, Creaturarvm Omnivm Tractatvs II. De Opere Sex
Diervm, Ac Tertivs De Anima

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, 1622

XXIV. Quomodo odor medium, & olfactum immutet.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-93575](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-93575)

riferat calefacta melius odorem efflant; unde melius aestate, quam hyeme percipiuntur odores; pleraque etiam vigente calore odorem emittunt, & non aliàs. Quod aperte demonstrat calorem esse præcipuam odoris dispositionem. Unde etiam experimur rem odoriferam non percipi odoratu, si nimium madefiat; ipsum quoque organum odorandi multa è capite distillatione obtunditur, atque imperfecte odorem percipit: dulcia tandem minus odorifera sunt; quia in eis prædominatur humiditas: requirit ergo odor dominium siccitatis, non tamen omnino aridis gaudet, nonnullam que humoris admixtionem poscit.

4. Ex quibus patet, coherereque diuersa Aristotelis, loca in hac materia, nam c. 5. de sensu, & sensibili, ait odorem non esse vaporem; neque exhalationem, section. vero 12. problematum, quest. 10. dubitat, an odor sit fumus, vel vapor; & sect. 13. quest. 5. inquit odoris naturam esse vaporem, & cap. 2. de sensu, & sensibili in fine, vult odorem esse fumosam vaporationem; ideoque ab igne esse: cum ergo cap. 5. negat esse exhalationem, interpretandus est in sensu formali, id est, non esse ipsam substantiam exhalationis: cum vero alijs locis id affirmat, intelligitur subiectiue, id est, subiectari in re simili exhalationi, calida scilicet, & sicca. Vergebis, dicto cap. 5. de sensu, & sensibili, impugnat Aristoteles Heraclytum, quod odorem posuerit exhalationem, qui tamen credendus sit loquutus subiectiue. Respondetur putasse forte Heraclytum esse substantiam, vel certe dicendum fæpe Aristotelem impugnare verba magis, quam sensum. Alij respondent Aristotelem eo loco probare odorem non subiectari in vero vapore, & exhalatione, que mixta imperfecta sunt, quod quidem verum est in se, incertum tamen an id intenderit Aristoteles: vapor enim, cum sit humidus nimium, non est capax odoris, neque item exhalatio ob nimiam siccitatem, videndus est Plinius de hac rel. 10. c. 70.

5. Si iam tertia conclusio. Sapor est qualitas secunda resultans ex mixtione, in qua calor cum humiditate vincunt, ita tamen, vt calor sit principalior. Et hoc est, quod Aristoteles ait de sensu, & sensibili saporem causari ex materia, in qua humiditas, quæ comprehendit (id est, superat) siccitatem calore concoquitur: hic enim resultat sapor: quod si calefactio adeo procedat, vt ex illa materia humida resoluatur materia subtiliorem iam plurimum exsiccata, causabitur odor, quo fit vt omne sapidum humedum sit aliquantulum, atque infra videbimus etiam in organo gustus reperiri humiditatem, ad saporem percipiendum. Quare sapor, & odor qualitates vicinæ sunt, quanuis hic subtilior sit, ac nobilior.

6. Hinc Aristoteles 2. de Anima, capit. 9. ait species saporum & odorum proportionem quadam esse sumendas, & de sensu & sensibili, cap. 5. scribit, sicut saporum quidam dulces sunt, alij amari, ita inter odorum alios delectationem causare, alios tristitiam, qui dulces, atque amari proportionaliter dici possint. De vtrorumque tamen speciebus in vniuersum dicimus, sicut ex dicta proportionem qualitarum primarum resultat, ita ex illius variatione variari, de qua Galenus libr. 1. de simplicium medicamentorum facultate, cap. 38. vbi pleraque species saporum enumerat, & Theophrast. lib. 6. de causis plantarum, cap. 4. Plinius libr. 15. capit. 27. tredecim recenset saporum genera: Aristoteles vero de sensu, & sensibili, capite quarto, & cum ipso alij post Platonem in Timæo octo proponunt, dulcem, & amarum, pinguem, salsum, austerum, acrem, acutum, acerbum, seu ponticum. Dulcis sapor confurgit ex temperatis calido, & humido, qua de causa maxime accommodatur nostræ naturæ, amarus vero ex calido, & sicco vehementi-

bis, atque ponuntur extremi sapor, teste Aristotele, imo & sensu ipso, extreme enim afficiunt gustum: ergo & inter se distant extremè. Præterea licet in calore non maxime distent, maxime tamen in siccitate, & humore. Unde ex parte subiecti requirunt etiam temperamenta nimium distantia. Reliqui saporis medij sunt, de quibus philosophandum iuxta accessum, & recessum ad extremos illos. Galen. tamen libr. 4. de simplicium medicamentorum facultate, cap. 10. vult acutum potius, & ac ponticum saporem maxime dilare, quem medici sequuntur: sed immerito, vt ex dictis patet, affirmareque Aristoteles, ac peripatetici non pauci nominatim Commentator 2. de anim. comment. 105. & 5. Collectaneorum c. 2. D. Thom. de sensu, & sensibili, lect. 11. Auerroes 2. de Anima, text. 105. & 5. Collecta. capit. 27. Garbuis in summa lib. 1. tract. 5. q. 71. Contarenius 1. 5. de elementis. Iauellus 2. de anima, q. 46. Hæc itaque sunt saporum species simplices, ex quibus mixti alij congregantur sapor, quemadmodum de coloribus superius diximus, ac tam multi quidem vt promptius fuerit hominum ventri eos indies miscere, quam menti nominibus distinguere.

Sed & ipsæ odorum simplices species non sunt nobis adeo notæ propter imperfectionem nostri olfactus: unde hoc tantum distinguimus, an res sit odorifera, necne, & an sit odor nobis gratus, an molestus: unde neque illos proprijs nominibus distinguimus, sed ex ipsis rebus odoriferis denominationem sumimus, vt à rosa, à thure, &c. Distinguius etiam odorem à foetore per illum intelligentes odorem suauem, per hunc contrarium, solet etiam distinguere odor acutus, & grauis: acutus dicitur, quia celeriter mouet, grauis, quia tarde, seu remisse: de quibus Plinius lib. 21. cap. 7. Oportet tamen aduertere vltimo loco, ex cap. 4. de sensu, & sensibili, & ex Galeno libr. 4. de simplicium medicamentorum facultate, c. 21. odorem quandam esse, qui ad alimentum ordinatur, & gustum prouocat, unde consonantiam habet cum sapore, nam suauis, & delectabilis odor coniungitur optimo sapor, & è contrario, ac sensus talium odorum maxime inest brutis, quod fuit necessarium, cum quæ ab eis gustanda sunt per solum odorem ab alijs documentis discernant, visui enim fæpe alimentum est delectabile, quod tamen gustui esset nocuum, itaque odorandi facultas necessaria fuit maxime brutis, vt prænunderet gustui conditionem cibi, fuit item necessaria, vt alimentum distans sentire possent. Alij sunt odores, qui per se delectant, neque mouent appetitum, vt passim experimur in floribus, atque suffutibus, tales vero consonantiam non vendicant cum sapore, imo fæpe suauissimi sunt, sapor autem amarissimus, quod Galen. supr. notat, & Aristotel. text. 95. Plinius libr. 15. cap. 18.

CAPVT XXIV.

Quo modo odor medium, & olfactum immutat.

Quævis præcedenti questione de odore, & sapore dixerimus, propter eorum affinitatem, in hac tamen questione prosequemur tantum de odore, superest autem de illo dicere prout sensibilibus est, de modo videlicet, quo sensum immutat. Atque primo supponendum odorem à longe im-

SVARE Z
de Angelis, op
re 6. d. rum, et
anima.

Tom. I. lib. I.

D. V. 2.

Instantia
satisfit.

3. Assertio
pro sapore.

Pro postre-
ma parte et
suis de spe-
ciebus apo-
rum, & odo-
rum com-
muniter.

De saporibus
peculiariter.

Opinionis
aduersa de
diffusione
vaporis per
medium.

2.
1. Promen-
tialium.

Secundum.

Probatur 1.

Secundo.

Tertio.

Quarto.

Quinto.

Odor alere
fabulosum.

3.

Circum 1. par-
tem cuius
diffusionem
reali esse
ad olfactum
aliter requi-
runt, illi
coram non
requirunt.

Quaeritur.

Scribitque Plinius lib. 10. cap. 70. Philoponus de Anima, fol. 59. col. 3. S. Thom. de sensu, & sensibili, lect. 14. Hoc posito, quæstio est de modo diffu-
sionis per medium. Auicenna 6. naturalium, p. 2. cap. de olfactu, sentit odorem non aliter posse diffun-
di, quam realiter. Quæ fuit sententia Platonis, vt
refert Albert. tractatu 3. cap. 23. Commentator ve-
rò ad textum 97. ex alio extremo credit rem odo-
riferam solum emittere species intentionales,
quem sequitur Nyphus.

Hac tamen in re duo habentur certa. Vnum
qualitatem odoriferam non posse ita diffundi per
aerem, aut aquam, vt in eis subieceretur, cum odor
non sit actiua qualitas, sicut nec color medium-
que incapax illius sit, cum in eo requiratur mixtio
qualitatum primarum, vnde denuo non produ-
citur, nisi ea mixtione posita, ad quam consequi-
tur: cum autem medium ab odorabili immuta-
tur, illa mixtio non intercedit: ergo, &c. Alterum
est à re odorabili diffundi odorem realiter per me-
dium, quare cum non diffundatur inhærendo æ-
ri, vt dictum est, oportet vt exhaletur aliqua sub-
stantia tenuis ad modum fumi deferens ipsam
qualitatem. Atque ita intelligitur Aristoteles 2. de
Anima, textu 127. dicens aerem pati ab odore, non
quod recipiat subiectiui in se odorem, sed quod
per aerem deferatur. Atque hoc euidentissimis ex-
perimentis patet. Primò quia ablieta re odorifera
medium per multum temporis censeruat odore:
non posset autem conservare solas species, quia
pendent in cõseruari ab obiectis: ergo manet ipsa
qualitas in aliqua tenui substantia. Secundo, sæpe
non redolet materia odorifera, nisi caleat, & fu-
mum quandam, vel halitum spiret, vt patet in thi-
re, ideoque melius odore percipimus vere, quam
hyeme, quia frigus impedit exhalationem. Tertio
experimur odorem inuolucris conferrari, & alias
facile diffilari, namque sola emissio specierum abs-
que substantiæ vaporazione non minueret quali-
tatem, vt in colore patet, hac enim de causa rosa
euaporando marcescit, & poma corrugantur.

Quarto manus rem odoriferam atrectans redo-
let: non ob species solas, vt patet: non ob produ-
ctum odorem in manibus, vt ex dictis liquet: ergo
ob aliquam substantiam odorem, quæ illis adhæ-
sit: vnde & abluendo facile odor perditur. Quinto
odores nonnunquam plurimum cerebro profunt,
cuius causam reddit Aristoteles de sensu, & sensi-
bili, capite primo, quia cerebrum frigidum vapo-
re odori, vt pote calido, temperatur, ac fouetur,
qua de re Aristoteles ibidem cap. 2. & sectione 13.
problematum, quæstione prima, atq; in hoc con-
ueniunt ferè authores: imò propter hanc euapo-
rationem Pythagorici dixerunt odorem nutrire,
quod Aristoteles improbat eodem li. de sensu, c. 5.
nam substantia illa nutritioni idonea non est, neq;
ad stomachum descendit, vnde fabulosum vide-
tur, qd Plinius l. 7. c. 2. refert quosdam ore castos, o-
dore tantum ali, quem naribus trahunt.

His ita statutis difficultas rigit, an ad odorem
sentiendum oporteat illum realem vaporem sub-
stantiæ peruenire vsque ad olfactum, nam Auicenna
suprà, & alij affirmant, D. Thom. lect. 20. in
secundo de Anima, scribit hoc posse quidem con-
tingere aliquando propter vehementiam odoris,
non tamen esse necessarium, sufficereque species
intentionales. Idem docet in 2. distinct. 2. quæstion.
2. artic. 2. ad 5. Philoponus 2. de Anima, fol. 63. col. 1.
& 2. Bgidius text. 100. dub. 2. vt exque Caiet. & Ia-
uelus, denique Colonienſes de sensu, & sensibili,
cap. de odoratu: quæ sententia mihi probabilior
est, & probatur primo, Sensatio odoris sit ad lon-
gissimam distantiam, de vulture enim scriptores
produnt olfacere ad 50. miliaria, non est autem
scredibile substantiam odorem ita longe posse

diffundi, atque Albertus Magnus 2. de Anima,
cap. 25. refert in Grecia, alij apud Troiam tantam
fuisse stragem, vt Tygrides, & vultures odore ca-
dauerum allicerentur ab spatio leucarum 500. Re-
sponderi solet tunc quidem deferri exhalationes
odoriferas, vento præsertim calido eas confer-
uante, & fouente, sic enim tempore pestis vitia-
tum aerem peruenire longissimè. Sed obstat,
quoniam licet integra cadauera resolverentur in
rarissimam materiam, non possent tantum spa-
tium exhalationibus implere: maximè quia odor
versus omnem partem in sphaeram funditur. Se-
cundo probatur, quia si odor multiplicaretur rea-
liter vsque ad olfactum, species intentionalis il-
lius produceretur solum à vapore naribus proxi-
mo, sicque non sentiretur odor existens in obiecto
præcipuo, vnde realis odor diffatur, quod est
contra experientiam? Tertio odor est per se primò
sensibilis: ergo est productiuus specierum
vbiunque hæret: ergo illas producit existens
in obiecto odorifero, atque adeò ad nares vs-
que, si proportionata fuerit distantia. Confirmat-
ur, quia alias nullum esset medium extrinsecum
ad sentiendum odorem, semperque sentiretur
per contactum physicum inter rem odora-
bilem, & olfactum, essetque olfactus quidam
tactus, sicut de gustu asseruit Aristoteles secundo,
de Anima, capite decimo. Vltimo sensatio odo-
ris per aquam necessariò fit per species inten-
tionales, quia exhalatio odorifera non potest
in aqua cõseruari propter frigiditatem, & humo-
rem, teste Aristotele, de sensu, & sensibili, cap. 5. er-
go, &c.

Superest verò dubium simile ei, quod de sono
tractauimus, an species odoris incipiant multi-
plicari à principio à re ipsa odorifera, an verò so-
lum vnde cessat multiplicatio odoris realis. Re-
spondetur à principio multiplicari, quod verò si-
mul exhaletur substantia tenuis, ac identarium
esse: etenim res odorabilis non sentitur per exha-
lationem ab ipsa distinctam, sed per propriam
speciem, quam producit à principio. Rationes et-
iam factæ de sono hic procedunt: obiectioque
in contrarium, quia iam odor in instanti percipe-
retur contra Aristotelem de sensu, & sensibili,
cap. 7. ac contra ipsam experientiam. Sed obiectio
sicut ibi de sono, ita hic similiter soluenda est: ni-
mirum esse certam sphaeram, intra quam res odo-
riferæ sua virtute multiplicare valet species, & in-
tra illam percipi in instanti, esse autem sphaeram
aliam, ad quam perueniant species ratione exha-
lationis adiunctæ, vel ratione calefactionis rei o-
dorabilis, per quam multiplicatio specierum fit
successiuè, quia exhalatio & calefactio successiuè
fiunt. Offert se tamè adhuc duplex argumentum:
vnum quia sensatio odoris perturbatur contra-
rio vento: non fit ergo per multiplicationem spe-
cierum intentionalium, quæ ita planè non pertur-
bantur, vt de visualibus liquet, quibus non obstat
agitatio aeris, quominus per diaphanum propa-
gentur. Alterum, quia odor semper molestus est,
aut iucundus: ergo non tantum peruenit ad po-
tentiam per species intentionales. Ad primum dic-
tamlibet agitationem mediæ, perceptionem sensi-
bilis perturbare, licet non perturbentur species:
id tamen minus apparet in visu, quia immutatio
visus est magis perfecta, ac minus materialis. Ad
secundum negatur consequentia, vt de visione
etiam patet, quæ cum purè intentionalis sit, re-
creat tamen, aut contrahit.

Reliquum est vltimum dubiosum, an ad senti-
endum odorem sit simpliciter necessaria progres-
sio odoriferi vaporis per aliquam distantiam. Re-
spondemus hanc sæpe requiri propter imperfe-
ctionem odoratus, aut rei odorabilis, per se ta-
men

diffundi, atque Albertus Magnus 2. de Anima,
cap. 25. refert in Grecia, alij apud Troiam tantam
fuisse stragem, vt Tygrides, & vultures odore ca-
dauerum allicerentur ab spatio leucarum 500. Re-
sponderi solet tunc quidem deferri exhalationes
odoriferas, vento præsertim calido eas confer-
uante, & fouente, sic enim tempore pestis vitia-
tum aerem peruenire longissimè. Sed obstat,
quoniam licet integra cadauera resolverentur in
rarissimam materiam, non possent tantum spa-
tium exhalationibus implere: maximè quia odor
versus omnem partem in sphaeram funditur. Se-
cundo probatur, quia si odor multiplicaretur rea-
liter vsque ad olfactum, species intentionalis il-
lius produceretur solum à vapore naribus proxi-
mo, sicque non sentiretur odor existens in obiecto
præcipuo, vnde realis odor diffatur, quod est
contra experientiam? Tertio odor est per se primò
sensibilis: ergo est productiuus specierum
vbiunque hæret: ergo illas producit existens
in obiecto odorifero, atque adeò ad nares vs-
que, si proportionata fuerit distantia. Confirmat-
ur, quia alias nullum esset medium extrinsecum
ad sentiendum odorem, semperque sentiretur
per contactum physicum inter rem odora-
bilem, & olfactum, essetque olfactus quidam
tactus, sicut de gustu asseruit Aristoteles secundo,
de Anima, capite decimo. Vltimo sensatio odo-
ris per aquam necessariò fit per species inten-
tionales, quia exhalatio odorifera non potest
in aqua cõseruari propter frigiditatem, & humo-
rem, teste Aristotele, de sensu, & sensibili, cap. 5. er-
go, &c.

Superest verò dubium simile ei, quod de sono
tractauimus, an species odoris incipiant multi-
plicari à principio à re ipsa odorifera, an verò so-
lum vnde cessat multiplicatio odoris realis. Re-
spondetur à principio multiplicari, quod verò si-
mul exhaletur substantia tenuis, ac identarium
esse: etenim res odorabilis non sentitur per exha-
lationem ab ipsa distinctam, sed per propriam
speciem, quam producit à principio. Rationes et-
iam factæ de sono hic procedunt: obiectioque
in contrarium, quia iam odor in instanti percipe-
retur contra Aristotelem de sensu, & sensibili,
cap. 7. ac contra ipsam experientiam. Sed obiectio
sicut ibi de sono, ita hic similiter soluenda est: ni-
mirum esse certam sphaeram, intra quam res odo-
riferæ sua virtute multiplicare valet species, & in-
tra illam percipi in instanti, esse autem sphaeram
aliam, ad quam perueniant species ratione exha-
lationis adiunctæ, vel ratione calefactionis rei o-
dorabilis, per quam multiplicatio specierum fit
successiuè, quia exhalatio & calefactio successiuè
fiunt. Offert se tamè adhuc duplex argumentum:
vnum quia sensatio odoris perturbatur contra-
rio vento: non fit ergo per multiplicationem spe-
cierum intentionalium, quæ ita planè non pertur-
bantur, vt de visualibus liquet, quibus non obstat
agitatio aeris, quominus per diaphanum propa-
gentur. Alterum, quia odor semper molestus est,
aut iucundus: ergo non tantum peruenit ad po-
tentiam per species intentionales. Ad primum dic-
tamlibet agitationem mediæ, perceptionem sensi-
bilis perturbare, licet non perturbentur species:
id tamen minus apparet in visu, quia immutatio
visus est magis perfecta, ac minus materialis. Ad
secundum negatur consequentia, vt de visione
etiam patet, quæ cum purè intentionalis sit, re-
creat tamen, aut contrahit.

Reliquum est vltimum dubiosum, an ad senti-
endum odorem sit simpliciter necessaria progres-
sio odoriferi vaporis per aliquam distantiam. Re-
spondemus hanc sæpe requiri propter imperfe-
ctionem odoratus, aut rei odorabilis, per se ta-
men

Exhalatio

Instantur

Secundo

Tertio

Confirmatur

Quarto

4.

Diffusio spe-
cierum in
intentionaliu
odori ab ob-
iecto incipit,
sicut et sono

Obiectio du-

plex distinetur

5.

Primam
presentiam
dubitatio
resoluitur.

men loquendo non esse necessariam, sed sufficere multiplicationem specierum, quod tantum fortè voluerit Commentator supra, & Venetus textu 97. adducta experientia cupressi, & quorundam aliorum corporum, quæ longo tempore aquæ redolent, ac sine diminutione: non ergo euaporantur, alioquin diminuerentur, vt in plerisque docet experientia. Et hæc videtur mens Aristotelis sectione 12. problematum question. 10. vbi quaerens, an à re odorabili progrediatur aliquid ad sensum, negatiuè concludit, quia aliàs, inquit, oporteret rem minorem reddi, nunc autem ea, quæ odoratissima sunt, eadem videmus durare. Est & alia experientia: nam res odorifera intra aequam sentitur, vbi tamen nihil exhalat. Accedit tandem ratio, sensus enim à solis speciebus immutantur, species autem fieri possunt absque exhalatione, per se loquendo, cum non habeant necessariam connexionem.

6. *Oppositio ex Aristotele, & D. Th.*
 Oppones Aristotelem de sensu, & sensibili, capit. 2. afferentem, organum olfactus non debere esse calidum, eo quod odorabile, cum fumosa euaporatio sit, calidum est: immutatur ergo ab ipso vapore, utpote à dissimili, alioquin ratio non procederet, & cap. 5. docet vaporatorem odoris illi ubi in sensorium. D. Thomas etià 1. part. question. 78. artic. 3. scribit oportere obiectum olfactus moueri secundum alterationem caloris, vt inspirat odorem. Neuter tamen exigit vaporatorem hanc vt simpliciter necessariam, sed tantum vt magis conducantem: quia etiam communiter, & regulariter fit, necessaria dici potest, maxime in nobis, in quibus olfactus est obtusissimus.

CAPVT XXV.

De organo, & potentia olfactus, ac etiam de medio actusque odorandi.

1. *D*E organo huius sensus varia est Philosophorum sententia, ad quam diuersitatem intelligendam, notandum, quod in anteriori parte cerebri sunt quasi duæ cellulae, quæ ventriculi cerebri dicuntur, à quibus progrediuntur duo nervi, mammillares appellati, quæ eorum extrema sunt quasi pupillæ: est præterea natus duabus patulus vijs, quibus recta itur ad illos nervos. Igitur sententia Galeni est organum odoratus residere in ventriculis cerebri. Ita habet 8. de vssu partium, & lib. de instrumento odoratus. Idem tenet Auicenna 6. naturalium, part. 1. cap. 5. Albertus 2. de Anima, cap. 26. Philoponus fol. 65. col. 2. & 4. At Vesalius lib. 4. cap. 3. vult organum hoc consistere in ossiculis mammillaribus, quem plerique moderni sequuntur, Magnesijs verò lib. de sensu particulari, cap. 22. sentit per cartilagineas narium deriuari nervos, in quibus consistit sensorium odoratus: Aristotelis sententia obscura est in hac parte, nam section. 13. problematum, quaest. 5. ait in animalibus respirantibus fieri odoratorem, accedentibus odoribus ad cerebrum, vbi tamen non affirmat in cerebro exerceri odorandi actum, sed explicat id, quod sæpe talem actum comitatur. Primo autem de historia animalium, cap. 11. solum dixit per vias narium subministrari olfactum, & lib. 2. cap. 12. de narium pronuntiauit continere meatum odorandi, & libr. 4. cap. 8. quod sicut externorum sensuum, ita olfactus constitutum est diuersorium, id est, organum, nam atque, inquit, generi foramina tantum sunt odorandi, cum alijs etiam nares intrent, quo indicat in narium constitui organum, & 2. de partibus, cap. 16. ostendit diuersitatem organorum olfactus ex diuersitate narium, & 2. de Generatione animalium, cap. 4. significat organum odoratus oriri à cerebro, sic-

ut organum auditus, atque ad eod alibi residere. In hac re non potest itari certa conclusio: at in primis sententia Galeni odoratorem fieri in cerebro, non videtur probanda, & idem existimo de sententia Vesalii, illæ enim partes de substantia cerebri sunt, cum tamen cerebrum sit sensuum omnium sensuum, & ideo nullius organum: sed omnibus caret, nisi fortè tactu aliquo, vnde ab eodem Galeno lib. 3. de causis symptomatum, organum non sentiens cerebrum appellatur, quod optimè illi obiecit Commentator lib. 1. Collectaneorum, cap. 7. & lib. 2. cap. 17. Præterea non est maior ratio cur in cerebro, collocetur organum olfactus, quam visus, vel auditus: ergo, &c. Pro-
 babilior itaque videtur sententia, afferens organum odorandi iacere in interiori parte nasi, quam etiam amplectitur Valles lib. 2. cap. 22. ac confirmat primo, quia odoratio fit in naso: ibi ergo sensorium existit. Probat antecedens, quia ibi est sensatio vbi voluptas, sed hæc in naso percipitur: ergo. Secundo cum vapores odoriferi ascendant vique ad cerebrum confortandum, consonum rationi est, vt olfactus, quasi explorator vaporum locetur ante cerebrum, sicut in gustu obseruatum videmus, esse scilicet in ore collocatum, quasi in ianua, vt possit de cibis iudicare, antequam ad ventriculum demittantur. Addit tamen Valles odoratorem non tantum in narium fieri, sed in ipsis visceribus etiam, ac tota ea parte, per quam & ad quam respiratio protenditur, quod putat sensisse Platonem dialogo de natura. Hoc tamen falsum videtur, arbitrarique ante partem illam, in quam incurrunt meatus oris, & nasi ad pulmonem, organum olfactus residere, non vltra: alias sicut respirando per nares odoramur, ita respirando per os perciperemus odores, quod contra experientiam est, ac Philosophos omnes.

Vltimò aduertendum est olfactiendi organum diuersimodè disponi in diuersis animalibus, de quo latè Aristoteles 4. de historia, cap. 10. 2. de partibus, cap. 16. de sensu, & sensibili, cap. 2. Etenim quædam habent olfactum opertum, alia verò minime, quæ differentia, per se loquendo, non est essentialis, vt aduertit Sanctus Thomas de sensu, & sensibili, section. 14. Quærit verò aliquis, quod elementum in hoc sensorio prædominetur, diximus namque organum visus esse aqueum, auditus aereum: Aristoteles ergo de sensu, & sensibili, capit. 2. indicat organum olfactus esse igneum, at in 2. de Anima, textu 130. docet ignem in nullo organo sensuum prædominari, sed oculum, ait, ex aqua, auris ex aere, olfactus ex horum altero consistat: probabilis itaque videtur temperamentum huius organi esse quasi medium inter aquam, & ignem, atque aerem, vt substantia organi consonet obiecto sensus, est enim odor in calido, & sicco temperatis: vnde quandam temperiem requirit: probabile ergo est similem requiri ab ipso sensu. Sed interit, quia organum esse non debet affatim calidum, ac humidum, cum sit in potentia ad actionem obiecti: atque hæc est mens Aristotelis in citato loco de Anima: cum verò alibi illud tribuit igni, non significat ei prædominari ignem, sed quando actum elicit ignem prædominari, quia nimirum calefit à vapore odorifero, vt exponit Sanctus Thomas, & hæc de organo. Ex quibus licet colligere quid sit ipsa potentia odorandi, est enim facultas quædam residens in explicato sensorio intra nares, apta, vt immutetur ab odoribus, illosque sentiat.

Circa actum huiusmodi potentie prædictæ in communi, solum restat aduertendum, animalia tantum respirantia olfacere respirando, atque adeo in aere tantum olfacere, non in aqua, vt docet Aristoteles 2. de Anima, textu 100. canlamque reddidit,

SVAREZ
 de Angelis, op
 re 6. d. 1. rum, et
 anima.

Tom. III

D. V.

Diuerfa sententia de organo olfactus.

Aristotelis in hac re sententia obscura.